

cc) *Støtte af den kooperative Bevægelse.*

Den danske Arbejder-Kooperation har udviklet sig samtidig med og sammen med den danske Arbejderbevægelse.

Denne ser det da ogsaa som en af sine Opgaver at støtte den kooperative Bevægelse; dette er saaledes udtrykkeligt i de samvirkende Fagforbunds Love nævnt som et af de Midler, hvormed Fagforbundenes Formaal søges naaet.

Der kan indenfor denne Kooperation, som sædvanlig, skelnes mellem 1. *Produktions-Kooperation* og 2. *Forbrugs-Kooperation*.

Oprindelig var Arbejderbevægelsen fjendtlig stemt overfor den sidste Form af Kooperation, men begunstigede den første.

a) Af Arbejderbevægelsens Virksomheder indenfor *Produktions-Kooperationen* skal følgende nævnes:

1. Der eksisterer et stort Antal saakaldte *Fællesbagerier*, der imidlertid har Aktieselskabets Form.

Arbejdernes Fællesbageri, København, blev oprettet i 1886 med Tilslutning fra de faglige og politiske Organisationer i København.

2. *Bryggeriet „Stjernen“*, oprettet 1902 efter Forslag af de samvirkende Fagforbund og Fællesbageriet.
3. *Mælkeriet „Enigheden“*, oprettet 1897 paa Foranledning af Dansk Arbejdsmandsforbund.
4. *A/S „Aurora“*, Smede- og Maskinarbejdernes Aktieselskab, stiftet 1899 (den store Lockouts Aar).
5. *Bygningsssnedkernes Aktieselskab*, stiftet 1899 (den store Lockouts Aar).
6. *Arbejdernes Ligkistemagasinet*, oprettet paa Initiativ af Bygningsssnedkernes Aktieselskab i 1902.
7. *„Alliance“*, Elektrikerens Installationsforretning, grundlagt af Dansk Elektrikerforbund.
8. *Murersvendenes Aktieselskab*, stiftet 1899 (den store Lockouts Aar).
9. *Tømrersvendenes Aktieselskab*, stiftet 1899 (den store Lockouts Aar).
10. *Jord- og Betonarbejdernes Aktieselskab*, stiftet 1914.
11. *Brolæggervendenes Aktieselskab*, stiftet 1918.
12. *Havnearbejdernes Aktieselskab*.
13. *Kooperative Barberforretninger* i Provinsen, drevet af Dansk Soignerings-, Toilet- og Sanitetsarbejderforbund.
14. *Arbejdernes Fællesorganisations Brændselsforretning A/S*, oprettet af de københavnske Fagforeninger 1916 (Krigen).
15. *Arbejdernes Landsbank*, oprettet af faglige og kooperative Foreninger i 1919.
16. *Arbejdernes Livsforsikringselskab*, stiftet 1903 af Fagforeninger og Sygekasser.
17. *Arbejdernes Bogførings- og Revisions-Institut*, oprettet 1920.
18. *Maskin-Afskrivningsbureauet „Merkur“*, oprettet af Dansk Handels- og Kontor-medhjælperforbund.
19. Endelig maa her nævnes, at den *socialdemokratiske Presse* er et kooperativt Foretagende.

b) Af Arbejderbevægelsens Virksomheder indenfor *Forbrugs-Kooperationen* skal nævnes:

1. *Arbejdernes Andels-Boligforening*, stiftet 1912.
2. *Arbejdernes kooperative Byggeförening*, stiftet 1912.
3. En stor Del *Boligforeninger* — „Arbejdernes Boligforeninger“ — rundt omkring i Landet.
4. *Hovedstadens Brugsforening*, dannet 1916 ved Sammenslutning af 16 københavnske Brugsforeninger.
5. En Del *Brugsforeninger* omkring i Landet.
6. *Arbejdernes Kødforsyning*, oprettet 1889 paa Initiativ af Arbejdernes Fællesbageri.

I 1922 oprettedes *Det kooperative Fællesforbund* med det Formaal at fremme den kooperative Bevægelse i Danmark, at støtte og udvikle de kooperative Virksomheders Samarbejde, at fremme Fællesskabet indenfor Kooperationen paa nationale som paa internationale Omraader og at tilvejebringe alle fornødne Oplysninger til Støtte for de for-